

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

“Теорія і методика фізичної реабілітації”

зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

освітньо-кваліфікаційний рівень **МАГІСТР**

«Затвердено»

на засіданні вченої ради

факультету підвищення кваліфікації,

перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

протокол № від _____ 2018 н.р.

_____ Сидорко О.Ю.

„Затверджено”

на засіданні кафедри

фізичної терапії та ерготерапії

_____ 2018 р., протокол №

Зав.каф. _____ М.А. Мазепа

ПЕРЕДМОВА

Державний екзамен покликаний виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь, набутих студентами під час навчання. Він складається практичних завдань. Оскільки, згідно навчального плану, значне місце відведене проходженню клінічної практики екзамен побудований за принципом розв'язання студентами ситуаційних завдань, які передбачають знайомство з історією хвороби, проведення необхідних обстежень, розробку програми фізичної реабілітації та здійснення її на практиці.

«Фізична терапія в онкології»

Метою вивчення студентами цього предмету є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки та корекції стану хворих з онкологічними захворюваннями.

Після проходження курсу студент повинен:

знати:

- анатомію, етіологію та клініку захворювання,
- особливості лікування осіб з онкологічними захворюваннями,
- загальні основи медичної і фізичної реабілітації для осіб з онкологічними захворюваннями.

вміти:

- обґрунтувати застосування тих чи інших засобів фізичної реабілітації при онкологічних захворюваннях,
- обґрунтувати попередження загострень і ускладнень, відновлення здоров'я і працездатності, враховуючи при цьому показання чи протипоказання до їх використання.

Тема 1. Розвиток онкології, як науки. Сутність пухлинного процесу

1. Різновиди та класифікації пухлин.

Тема 2. Анатомія та фізіологія. Загальні принципи.

2. Лімфатична система та лімфоутворення. Кровоносна система.
3. Молочна залоза. Анатомія, фізіологія.

Тема 3. Передпухлинні захворювання та фактори ризику розвитку пухлин

4. Захворювання лімфатичної системи. Етіологія та патогенез
5. Захворювання молочних залоз. Етіологія та патогенез
6. Етіологія, передракові стани та фактори ризику розвитку пухлин.

Тема 4. Онкопатології та їх клінічні прояви

7. Шкірні ознаки онкозахворювань
- 8-9 Симптоматика пухлин та їх клінічні прояви залежно від локалізації

Тема 5. Особливості та методи діагностики при підозрі на пухлину

10. Фізикальне обстеження та самообстеження при підозрі на пухлину

Тема 6. Загальні принципи та методи лікування онкологічних захворювань

11. Лікування пухлин молочної залози та їх вплив на організм
12. Лікування пухлин шлунково-кишкового тракту та їх вплив на організм

Тема 7. Хірургічне лікування та післяопераційні ускладнення при онкологічних захворюваннях

13. Ранні та пізні ускладнення при онкологічних захворюваннях.

Тема 8. Особливості реабілітації при онкологічних захворюваннях

14. Складові й структура реабілітаційного процесу, принципи побудови реабілітаційних програм для онкохворих

15. Особливості побудови реабілітаційної програми стомованих пацієнтів

16. Особливості побудови реабілітаційної програми після мастектомії

17. Особливості побудови реабілітаційної програми при лімфостазі, та інших патологіях лімфатичної системи

Тема 9. Засоби фізичної реабілітації при ускладненнях в наслідок онкологічних захворювань. Різновиди та особливості.

18. Кінезотейпування та бандажування, особливості застосування

Тема 10. Лімфодренаж. Різновиди та особливості.

19. Основи мануального лімфодренажу

20. Основи лімфатичного самомасажу.

«Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи»

Метою вивчення студентами цього предмету є забезпечення студентів необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками про основи та закономірності фізичної реабілітації хворих з захворюваннями серцево-судинної системи.

Після прослуховування курсу студент повинен:

знати:

- будову частин та органів серцево-судинної системи,
- фізіологічні процеси, які відбуваються в серцево-судинній та лімфатичній системах,
- основні методи дослідження серцево-судинної системи,
- класифікацію основних факторів ризику виникнення захворювань серцевосудинної системи,
- основні прояви серцево-судинних захворювань,
- причини виникнення та перебіг серцево-судинних захворювань,
- основні захворювання серцево-судинної системи їх причину, перебіг, наслідки та можливі ускладнення,
- протипокази та застереження до проведення фізичної реабілітації осіб із захворюваннями серцево-судинної системи,

- складові реабілітаційного обстеження;
 - визначення цілей реабілітації,
 - підбір засобів і методів фізичної реабілітації,
 - створення індивідуальної програми фізичної реабілітації;
 - виконання програми фізичної реабілітації.
- **вміти:**
 - визначати основні функціональні показники серцево-судинної системи та знати їх норму
 - провести реабілітаційне обстеження (огляд, визначення толерантності до фізичного навантаження, ММТ, гоніометрія, тестування мобільності, оцінка психічного стану);
 - зробити аналіз отриманих результатів та визначити основні завдання фізичної реабілітації;
 - скласти індивідуальну програму фізичної реабілітації;
 - при необхідності вносити корективи в індивідуальну програму фізичної реабілітації відповідно до зміни стану пацієнта з урахуванням індивідуальних особливостей,
 - провести індивідуальне заняття з пацієнтом, який має захворювання серцево-судинної системи,
 - проводити контроль за зміною основних показників діяльності серцево-судинної системи в процесі фізичної реабілітації

Тема 1. Анатомія і фізіологія серцево-судинної системи та методи дослідження

Будова серцево-судинної системи, загальна характеристика крові, складові елементи крові, будова кровоносної системи, будова серця, кола кровообігу, провідна система серця, судини і нерви серця, будова та функції кровоносних судин, фізіологія серцевої діяльності, іннервація кровоносних судин, лімфатична система. Основні методи дослідження серцево-судинної системи (функціональні методи дослідження, реєстрація та оцінка електричних властивостей серця, методи рентгенологічних досліджень, радіонуклідні методи дослідження, лабораторні методи дослідження, додаткові методи дослідження).

Тема 2. Захворювання органів серцево-судинної системи.

Класифікація основних факторів ризику виникнення захворювань серцево-судинної системи (біологічні, анатомічні, фізіологічні, метаболічні поведінкові) фактори ризику, які піддаються корекції, основні прояви серцево-судинних захворювань, причини та перебіг серцево-судинних захворювань, недостатність кровообігу, атеросклероз, гіпертонічна хвороба (причини, класифікація), гіпотонічна хвороба, ревматизм (ревматизм в дітей) фактори ризику, фази, ендокардит, міокардит, перикардит, стенокардія, інфаркт міокарду, облітеруючий ендартеріт, варикозне розширення вен,

безболіова ішемія, аритмія, брадикардія, розшарування аорти, легенева гіпертензія, недостатність кровообігу.

Тема 3. Фізична реабілітація при захворюваннях органів серцево-судинної системи

Основні засоби фізичної реабілітації (ЛФК, масаж, фізіотерапія, працетерапія, механотерапія), завдання, принципи, обстеження (тестування сили м'язів, гоніометрія), оцінка функціонального стану, опитування, огляд, визначення (АТ, ЧСС, ЧД), психологічні тести, тести з дозованим навантаженням, реабілітаційний прогноз, план реабілітаційного втручання, визначення цілей (короткотермінові, довготермінові), підбір засобів реабілітації, проведення реабілітаційного втручання, контроль (оперативний, поточний, етапний), основні протипокази до занять фізичною реабілітацією, визначення толерантності до фізичного навантаження, оцінювання результатів реабілітації, вплив лікарських препаратів на м'язову діяльність в процесі фізичної реабілітації, особливості фізичної реабілітації при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда, гіпертонічній хворобі, атеросклерозі, варикозному розширенні вен, недостатності кровообігу, міокардиті, перикардиті, ендокардиті, вадах серця, ревматизмі, ускладнення в процесі фізичної реабілітації.

«Фізична терапія в неврології»

Мета: викладання навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в неврології» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок про основи та закономірності фізичної реабілітації хворих з даною нозологією.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

загальні основи медичної і фізичної реабілітації для осіб з ГПМК та СМТ

вміти :

обґрунтувати застосування тих чи інших засобів фізичної реабілітації для профілактики виникнення ускладнень, відновлення порушених функцій, адаптації до неповносправності пацієнтів з ГПМК, та СМТ.

Тема 1. Анатомія, фізіологія, патологія ГМ. Гострі порушення мозкового кровообігу

Кровопостачання головного мозку. Гострі порушення мозкового кровообігу: статистика, фактори ризику, класифікація. Перехідні порушення мозкового кровообігу. Стійкі порушення мозкового кровообігу – інсульти. Види інсультів. Геморагічні інсульти (види, локалізації, клініка). Ішемічні інсульти (види, локалізація, клініка). Синдроми ураження артерій головного мозку. Наслідки перенесеного інсульту: паралічі, парези, порушення чутливості, центральний болючий синдром, зміна тону м'язів,

постінсультні трофічні порушення, мовні порушення – афазії, розлади психіки.

Тема 2. Реабілітаційне обстеження хворих з ГПМК.

Види обстеження, тестування тону м'язів паретичних кінцівок. Взаємозв'язок між тонусом м'язів та руховою діяльністю. Тестування психічного статусу : орієнтація в часі, пам'яті, уваги. Обстеження чутливості. Інсультні синергія. Механізм відновлення. Методика обстеження неврологічних хворих з геміпарезом внаслідок перенесеного інсульту, а саме CHEDOKE - McMaster Stroke . Інсультні синергія.

Тема 3. Фізична реабілітація хворих з ГПМК:

Цілі, методи, засоби, покази , проти покази.

Реабілітаційне втручання. Дихальні маніпуляції. Профілактичні положення. Особливості фізичного дозування при ГПМК. Фактори які обмежують фізичне навантаження, способи запобігання небажаним реакціям організму. Техніка переміщення пацієнта.

Загальні правила переміщення. Види переміщень. Опис техніки переміщення.

Навчання основним навикам ходьби . Фактори від яких залежить ходьба.

Описова техніка ходьби. Засоби пересування .

Тема 4. Фізіологія та анатомія СМ.

Біла та сіра речовина, провідні шляхи. Рівні пошкодження хребта та СМ (кістковий та неврологічний), неврологічна шкала пошкодження СМ ASIA, шкала основних м'язів та рівень їх іннервації основні синдроми пошкодження СМ. Перша допомога при травмі хребта. Імобілізація та транспортування, ведення потерпілого у відділенні невідкладної допомоги, медичне лікування (консервативне, хірургічне), Шийні комірці (жорсткі, м'які, філадельфійські), зовнішні корсети (торако – люмбально – сакральний та люмбально – сакральний), основні виміри пацієнта при підборі зовнішнього корсету. Ускладнення при пошкодженні СМ. Функція зовнішнього дихання при пошкодженні СМ. Сечовиділення при пошкодженні СМ. Загальні відомості про будову та функцію сечостатевої системи, будова сечового міхура, рівень іннервації сечового міхура (симпатичний, парасимпатичний, соматичний). Типи порушення роботи сечового міхура (затримка сечі, періодичне нетримання сечі, істинне нетримання сечі), обстеження сечовидільної системи, основні цілі по догляду за сечовидільною системою, догляд за сечовим міхуром (катетеризація, тренування сечового міхура). Виділення стільця при пошкодженні СМ. Короткий огляд анатомії та фізіології органів травлення та виділення, типи порушення роботи прямої кишки (автономний, рефлекторний) ускладнення при порушенні роботі кишківника, основні цілі при врегулюванні роботи кишківника, допоміжні способи виведення стільця, рекомендації для ефективного виведення стільця, причини нетримання стільця.

Тема 5. Реабілітаційне обстеження.

Види обстеження, тестування сили м'язів (використовуючи мануальне м'язове тестування), вимірювання амплітуди руху (гоніометрія), тестування мобільності (шкали мобільності COVS), неврологічне обстеження (тестування чутливості, рефлексів, тону м'язів).

Тема 6. Реабілітаційне втручання

Практичні навички переміщень хворих з ураженням СМ, пасивні рухи та техніка їх виконання. Загальні правила виконання пасивних рухів та їх особливості при пошкодженні СМ техніка виконання пасивних рухів. описова техніка основних побутових вмій та навичок, фактори які впливають на набуття навичок мобільності. Навчання основним навикам ходьби. Фактори від яких залежить ходьба, переваги ходьби, Неврологічні рівні у порівнянні з потенційною можливістю ходьби. Ортопедичне обладнання яке застосовується для ходьби при пошкодженні СМ. Описова техніка ходьби.

«Фізична терапія в педіатрії»

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в педіатрії» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для проведення фізичної реабілітації дітей різного віку із захворюваннями систем організму.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

особливості розвитку дітей різного віку,
основні захворювання та порушення характерні для дитячого віку,
особливості застосування фізичної реабілітації у педіатрії.

вміти :

проводити необхідні обстеження,
визначати найбільш проблемні сфери пацієнта та розуміти їх причину,

обґрунтувати застосування тих чи інших засобів та методів фізичної реабілітації дітей різного віку та з різною патологією,

попередження загострень і ускладнень, відновлення здоров'я і працездатності, враховуючи при цьому покази чи протипокази до їх використання.

Тема 1. Нормальний розвиток дитини

1. періодизація дитячого віку;
2. фізичний розвиток дітей різного віку;
3. семіотика порушень фізичного розвитку;

4. методики досліджень у педіатрії;
5. рефлекси;
6. особливості проведення фізичної реабілітації з дітьми до року.

Тема 2 . Недоношені діти та діти після пологової травми

1. ступені, причини недоношеності;
2. морфологічні та функціональні ознаки;
3. порівняльна характеристика доношених та недоношених дітей;
4. причини та види пологових травм;
5. особливості проведення фізичної реабілітації з недоношеними та після пологових травм.

Тема 3. Особливості дослідження нервової системи у дітей

1. анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей різного віку;
2. методи дослідження нервової системи у дитячому віці;
3. патологічні рефлекси.

Тема 4. Особливості фізичної реабілітації дітей з ДЦП та захворюваннями нервової системи

1. основні захворювання та порушення нервової системи у дітей;
2. дитячий церебральний параліч: етіологія, патогенез, класифікація;
3. характеристика форм ДЦП;
4. принципи реабілітації дітей з церебральним паралічем;
5. особливості фізичної реабілітації дітей з захворюваннями нервової системи

Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями основних систем організму

1. Фізична реабілітація дітей з ураженнями та захворюваннями опорно-рухового апарату;
2. Фізична реабілітація дітей з онкологічною патологією;
3. Фізична реабілітація в хірургії.

Критерії оцінювання

Тестове завдання – 20 % від загальної оцінки. Кожне тестове запитання (правильний варіант відповіді) оцінюється в 1 бал.

Ситуаційне завдання (усна відповідь) – 80 % (відповідь конкретна по задачі, повна);

Відповідь неповна, неконкретна – 40 %.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білінський Б.Т., Стернюк Ю.М., Шпорик Я.В. Онкологія. – К.: Здоров'я, 2004 – 528 с.
2. Вернер Д. Реабілітація дітей-инвалідів. Москва: Філантроп, 1995.
3. Вовканич А.С. Інструктивні матеріали по догляду за хворими з травмою спинного мозку. Львів, 2000.
4. Вовканич А.С. Вступ до реабілітації. Львів, 2014.
5. Довідник онколога. / Шпорик Я.В., Ковальчук І.В., Качмар Т.Б., Білінський Б.Т. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2001. – 128 с.
6. Заболевания сердца и реабилитация / Под общей ред. Поллока М.Л., Шмидта Д.Х. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 406 с.
7. Загальна фізіотерапія і культурологія / Є.М. Панасюк, Я.М. Федорів. В. Модилевський, - Світ, 1990
8. Івасик Н.О.
9. Кардиологія дитячого віку / Мощин П.С., Сидельников В.М., Кривченя Д.Ю. и др.; Под ред. П.С. Мощина, В.М. Сидельникова, Д.Ю. Кривчени. – К.: Здоров'я, 1986. – 400 с.
10. Клінічна онкологія. / За ред. Коссе В.А. – Дніпропетровськ, 2002 – 238с.
11. Лікувальний масаж: Учебное пособие.- К.: Олимпийская литература, 1995.
12. Лікувальна фізична культура: Учебник для інститутів фізичної культури / Под, общ. ред. С.Н. Полова. - М.: ФиС, 1988,
13. Майкели Л., Дженкинс М. Енциклопедія спортивної медицини. Санкт-Петербург: Лань, 1997.
14. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Підручник для інститутів фізичної культури. Київ: Олимпийская литература, 2000.
15. Лекції викладачів кафедри.
16. Матеріали практичних занять.
17. Матеріали клінічних практик та тренінгів.
18. Стасюк О.М., Кіндзер Б.Б. Основи нетрадиційних методів оздоровлення. Навчальний посібник. Л.: ЛДУФК, 2012. – 174 с.

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії,
доктор медичних наук, професор

Мазепа М.А.